

Helse- og omsorgsdepartementet

E-post: postmottak@hod.dep.no

Høring: **NOU 2004:18 Helhet og plan i sosial- og helsetjenestene. Samordning og samhandling i kommunale sosial- og helsetjenester.**

Det vises til avtale med Karl Olav Hovland om forlenget høringsfrist for Statens seniorråd til umiddelbart etter rådets møte 11.-12. april 2005.

Statens seniorråd støtter utvalgets forslag om felles lovverk for sosial- og helsetjenestene. Spesielt ved behov av behandling kombinert med pleie og omsorg er det viktig at tildeling og utøvelse av tjenester reguleres i ett lovverk. En ny samordnet lov vil forenkle saksbehandlingen og det kontinuerlige kompetansebehovet.

Rådet støtter utvalgets anbefalinger i stor grad, men ønsker å kommentere noen deler av forslaget.

- Det er gitt en del forklaringer og forsikringer i utredningen om at gjeldende bestemmelser inngår i ny og mer generell ordlyd i lovparagrafene. Rådet ser behov for å innlemme slike konkrete forsikringer i lovens merknader, for å sikre at forutsetningene blir ivaretatt. I tillegg er det viktig at det legges klare føringer i forskrifter for faglig forsvarlig saksbehandling og gjennomføring av behandling, tiltak og tjenester.
- Når det gjelder oppgaver som skal ivaretas av kommunene, mener rådet det er behov for å innbefatte viktige deltjenester i lovteksten. Rådet tenker spesielt på forebyggende arbeid, da det er minst like viktig som den konkrete helsetjenesten ved oppstått behov. Med en stadig økende eldre befolkning vil mange eldre kunne få store helsemessige problemer om ikke forebyggende tjenester lovfestes.
- Det er positivt at utvalget har valgt å fokusere på tjenestene med mottaker og utøver i sentrum. Rådet støtter således utvalgets anbefaling om at tildeling av tjenesteinnhold og tjenesteomfang skal foretas uavhengig av boform.
- Rådet støtter forslaget om tjenestemottakers rett og tjenesteyters plikt til å utarbeide individuell plan, og dermed et samlet vedtak, ved langvarig behov for sammensatte tjenester. Det vil være en fordel om pålegget om utarbeidelse av samlet vedtak også gjelder andre som mottar flere former for tjenester, - ikke bare hvis tjenestemottaker ber om det. Det er positivt at utvalget går inn for at det skal inngås avtale om tjenestetilbudet og arbeids- og ansvarsfordelingen mellom de forvaltningsnivåene som skal medvirke ved tjenestetilbudet. Det er helt nødvendig for å bedre den helhetlige behandlingen og oppfølgingen for eldre med sammensatte og kroniske lidelser.
- Når det gjelder tjenester til tjenestemottakere som ikke har samtykkekompetanse, mener Statens seniorråd at problemstillingene og prinsippene ved nødvendige

tvangstiltak bør relateres til den enkeltes helsemessige tilstand og atferd, og ikke til diagnoser. Et felles regelverk for sosial- og helsetjenester til disse, vil følgelig bli enklere å både administrere og praktisere. Det kan om nødvendig, innarbeides enkelte særregler som fanger opp eventuelle ulikheter i behov relatert til diagnose. Som et mål om harmonisering av regelverket for sosial- og helsetjenesten, bør det derfor tas sikte på en samordning av regler for hjelp/behandling/tjenester til personer uten samtykkekompetanse. Vi tenker da på lovforslagets Kapittel 5. Bruk av tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemning og Kapittel 6. Tvangsmessig innleggelse og tilbakehold i institusjon for rusmiddelmissbrukere, bør ses i sammenheng med utsendt Høringsnotat om endringer i pasientrettighetsloven – helsehjelp til pasienter uten samtykkekompetanse, med høringsfrist 14. juni 2005.

- Statens seniorråd støtter utvalgets vurdering av behovet for fylkesmannens tilsyn med mulighet for å gi kommunene pålegg om å rette på uforsvarlig virksomhet.

Ved innføringen av ny samordnet lov om sosial- og helsetjenester, anbefaler Statens seniorråd at det gjennomføres en omfattende informasjons- og opplæringsvirksomhet for å sikre at tildeling og utøvelse av tjenestene skjer i hht lovens rettigheter og plikter. Helt konkret vil vi anbefale:

- at det iverksettes informasjonskampanje for publikum og opplæringskurs i lovens bestemmelser og saksbehandling for kommunale saksbehandlere med ansvar for tildeling av sosial- og helsetjenester.
- at fylkesmannen får ansvar for gjennomføringen av opplæringskursene, da de allerede er tillagt den viktige oppgaven med veiledning og rådgivning overfor kommunene.
- at lovbestemmelsene og saksbehandlingsreglene for sosial- og helsetjenester inngår som en obligatorisk del av undervisningen i utdanningen for sosial- og helsepersonell.

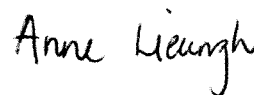
Samspillet mellom helse og kultur bør samtidig inngå i den tilrettelagte opplæringen og i utdanningene for sosial- og helsepersonell.

Statens seniorråd ser fram til en rask behandling av utvalgets forslag til samordnet lovverk for kommunale sosial- og helsetjenester og ber departementet ta hensyn til rådets kommentarer i denne høringsuttalelsen.

Med vennlig hilsen

Astrid Nøklebye Heiberg
rådsleder

Anne Lieung
avdelingsdirektør